

Temanotat
Afghanske borgere i Pakistan

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) skal som faglig uavhengig enhet innhente og analysere informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet, Utlendingsnemnda og Justis- og beredskapsdepartementet til enhver tid har behov for kunnskap om for å kunne løse sine oppgaver.

Landinfos rapporter og temanotater er basert på opplysninger fra både offentlige og ikke offentlige kilder. Opplysningene er innsamlet og behandlet i henhold til kildekritiske standarder. Kilder som av ulike grunner ikke ønsker å bli offentliggjort, er ikke nevnt ved navn.

Opplysningene som blir lagt fram i rapportene og temanotatene, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos rapporter og temanotater er heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som rapportene omhandler.

© Landinfo 2013

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarframstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.

Alle henvendelser om Landinfos rapporter kan rettes til:

Landinfo
Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon

Storgata 33 A

Postboks 8108 Dep

N-0032 Oslo

Tel: 23 30 94 70

Fax: 23 30 90 00

E-post: landinfo@landinfo.no

www.landinfo.no

Temanotat **Pakistan/Afghanistan: Afghanske borgere i Pakistan**

SUMMARY

The migration of Afghans to Pakistan started during the early 1980s. About 1.65 million Afghan nationals have a temporary resident permit which expires in June 2013. An unknown number of Afghans are living in the country illegally; the estimates vary between one and five million.

The majority are ethnic Pashtuns and the Afghans are mainly living in KPK, FATA and north western Balochistan. Although many refugee camps have been closed, a relatively large proportion of the Afghans still live in camps.

SAMMENDRAG

Siden tidlig på 1980-tallet har et stort antall afghanere tatt opphold i Pakistan. Om lag 1,65 millioner har en midlertidig oppholdstillatelse som utløper i juni 2013. Et ukjent antall afghanere oppholder seg ulovlig i landet; estimatene varierer mellom én og fem millioner.

En stor majoritet er etnisk pashtunere, og afghanerne bor hovedsakelig i KPK, FATA og nordvestlige Balochistan. Selv om mange flyktningleire har blitt stengt de siste årene, bor likevel en relativt stor andel av afghanerne i leire.

INNHold

1. Innledning	5
2. Den afghanske befolkningen i Pakistan – bakgrunn og formell status.....	5
2.1 Registrering av afghanere i Pakistan	6
2.1.1 Registrerte afghanere.....	6
2.1.2 Uregistrerte afghanere.....	6
2.1.3 Behov for beskyttelse.....	7
3. Sosioøkonomiske forhold.....	7
3.1 Bosetting - flyktningleire.....	7
3.2 Helse	8
3.3 Skole.....	9
3.4 Arbeid.....	9
4. Retur til Afghanistan	10
4.1 Frivillig repatriering - retur.....	10
4.2 Deportasjon.....	11
5. Diskriminering og trakassering	12
6. Referanser	13

1. INNLEDNING

Flere millioner afghanere har siden 1980-tallet bodd permanent eller oppholdt seg i Pakistan i lengre perioder. Landinfo mottar jevnlig spørsmål om afghaneres legale status og levekår i Pakistan.

Landinfo var i november 2012 på et besøk i Pakistan og innhentet blant annet informasjon om den afghanske befolkningen i landet. Dette notatet er basert på informasjon som ble innhentet under besøket samt kildemateriale som belyser situasjonen for afghanere i Pakistan.

2. DEN AFGHANSKE BEFOLKNINGEN I PAKISTAN – BAKGRUNN OG FORMELL STATUS

Den ustabile sikkerhetssituasjonen i Afghanistan gjennom flere tiår er en av hovedårsakene til at et betydelig antall afghanske borgere har migrert til nabolandene Iran og Pakistan. Felles for deres situasjon i begge land er at de har begrensede rettigheter og at det legges press på dem for at de skal returnere til hjemlandet.

Dari-talende og sjiamuslimske grupper har i hovedsak reist til Iran, mens pashtunere og andre sunnimuslimske grupperinger har tatt opphold i Pakistan. Et av unntakene fra denne hovedtendensen er en gruppe hazaraer som har etablert seg i provinshovedstaden Quetta i Balochistan (Landinfo 2013).

Grensen mellom Pakistan og Afghanistan, den såkalte Durand-linjen, er over 2 500 km lang og ble etablert i 1893 etter en avtale mellom det britiske kolonistyre i India og den afghanske kongen Abdul Rahman Khan. Grensen skulle danne den vestlige yttergrensen for det britiske imperiet. I forbindelse med den pakistanske statsdannelsen i 1947, tiltrådte Pakistan grenseavtalen, mens Afghanistan fortsatt ikke anerkjenner grensen.

Det er visumplikt mellom de to landene. Visum er gratis og har vanligvis en gyldighet på tre måneder (Embassy of Pakistan in Afghanistan u. å.). Det er offisielle grenseposter, blant annet i Torkham (i Khyber Pakhtunkwa) og Spin Boldak (i Balochistan).

Befolkningen i grenseområdene verken anerkjenner eller forholder seg til grensen, og ingen av landene forvalter de respektive visumregimer. Flere tusen, både med og uten gyldige reisedokumenter, krysser grensen hver dag. Uregistrerte passeringer er utbredt, akseptert og har lange tradisjoner. Grensen splitter tradisjonelle pashtunske områder. Mange bor på den ene siden av grensen, men arbeider og går på skole på den andre siden.

Grensen beskrives som porøs og er i realiteten åpen. Begge lands sentrale myndighetsapparat har begrenset tilstedeværelse og kontroll i områdene som for en stor del består av vanskelig tilgjengelig fjellområder. Durand-linjen er med andre ord uavklart, omstridt, og det er i praksis svært vanskelig å utøve en effektiv grensekontroll.

2.1 REGISTRERING AV AFGHANERE I PAKISTAN

I desember 1979 invaderte sovjetiske styrker Afghanistan for å støtte det kommunistiske regimet. Den påfølgende krigen mellom kommunistregimet og ulike Mujahedin-grupperinger medførte at flere millioner afghanere forlot hjemlandet; de fleste søkte tilflukt i Pakistan.

I perioden frem til 2005 registrerte ikke pakistanske myndigheter afghanerne som oppholdt seg i landet. På bakgrunn av en trepartsavtale mellom afghanske og pakistanske myndigheter og UNHCR i 2004, gjennomførte Ministry of States & Frontier Regions i samarbeid med UNHCR i 2005 en landsomfattende registrering av den afghanske befolkningen i Pakistan. Totalt ble 2,1 millioner afghanere registrert. Registreringen viste at hele 80 prosent av de registrerte hadde kommet til Pakistan i perioden fra 1979 til 1985 (UNHCR & Government of Pakistan 2005, s. 14).

2.1.1 Registrerte afghanere

I perioden fra oktober 2006 til februar 2007 fikk de som ble registrert i 2005 anledning til å formalisere sitt opphold i Pakistan. De som benyttet anledningen fikk lovlig, men midlertidig tillatelse til opphold i Pakistan i en periode på tre år, til 2009. Tillatelsen til opphold var basert på den nevnte trepartsavtalen, og målsettingen var å etablere en mulighet til "frivillig, sikker og verdig retur" (møte i Islamabad november 2012). De som ble registrert fikk utstedt identitetskort, et såkalt Proof of Registration Card (PoR).

Pakistan har ikke undertegnet flyktningkonvensjonen og har heller ikke et lovverk som regulerer flyktningrelaterte spørsmål. PoR-registreringen gir derfor ingen beskyttelse. Trepartsavtalen er forlenget flere ganger, senest 12. desember 2012. Da ble den registrerte afghanske befolkningen gitt generell tillatelse til opphold fram til 30. juni 2013 (The Express Tribune 2012b).

I perioden fra 2002 til november 2012 har totalt 3,6 millioner repatriert fra Pakistan til Afghanistan (møte i Islamabad november 2012), og høsten 2012 var antallet registrerte afghanere redusert til 1,65 millioner. Reduksjonen er i all hovedsak en følge av repatriering til Afghanistan.

2.1.2 Uregistrerte afghanere

Det er åpenbart at mange av afghanerne i Pakistan ikke ble registrert i 2005 og også at mange har kommet etter 2005. Ifølge UNHCR regner pakistanske myndigheter med at det oppholder seg cirka to millioner uregistrerte afghanere i Pakistan, men estimater varierer mellom én og fem millioner (møte i Islamabad november 2012).

I henhold til Foreigners Act (1946) oppholder de uregistrerte afghanerne seg ulovlig i Pakistan, og UNHCRs mandat i landet omfatter ikke denne gruppen, med mindre de har behov for beskyttelse.

2.1.3 Behov for beskyttelse

Pakistanske myndigheter vurderer ikke afghanske borgeres beskyttelsesbehov. Fordi landet ikke har undertegnet flyktningkonvensjonen, er det heller ikke anledning til å søke om beskyttelse på individuelt grunnlag.

UNHCRs mandat i Pakistan åpner imidlertid for å vurdere individuelle søknader om internasjonal beskyttelse fra afghanere. Forutsetningen er at de som anses å ha behov for beskyttelse, presenteres for gjenbosetting i et tredjeland. Organisasjonen Society for Human Rights and Prisoners Aid (SHARP) bistår afghanske asylsøkere ved tilbud om rådgivning og juridisk bistand:

In Pakistan Refugees and Asylum seekers (Afghan & Non Afghan) have no access to any form of free legal assistance on their status and durable solutions. SHARP, as an implementing partner of UNHCR has contributed in extending legal protection to Afghans and Non-Afghan asylum seekers / refugees by registering their claims for Refugee Status Determination (RSD) in accordance with procedural standards of registration under the UNHCR mandate (SHARP u.å.).

Ifølge UNHCR er antallet som anses å ha behov for beskyttelse relativt lavt, men UNHCR peker på at enkelte grupper kan ha særskilte beskyttelsesbehov: enker, medlemmer av kvinneledede hushold, kvinnelige offer for privat/seksualisert vold, unge kvinner som risikerer tvangsekteskap og sjiamuslimske familier som har vært utsatt sekterisk vold (møte november 2012). UNHCR prioriterer gjenbosetting i tredjeland.

3. SOSIOØKONOMISKE FORHOLD

Pakistanske myndigheter og UNHCR gjennomførte i 2011 en undersøkelse av levekårene til den afghanske befolkningen i Pakistan. Undersøkelsen - Population Profiling Verification and Response (PPVR) - er basert på intervju med om lag en million afghanere både om sosioøkonomiske forhold (arbeid, helse, skolegang etc.) og hvorledes de bidrar til pakistansk økonomi og samfunnsliv.

Hva gjelder etnisk distribusjon viser undersøkelsen at situasjonen har endret seg lite siden 2005, da 81,5 prosent av den afghanske befolkningen var pashtunsk. Nå utgjør pashtunere 82 prosent, mens tadjikere og uzbekere utgjør henholdsvis fem og fire prosent.

Andelen under 18 år er høy, over 70 prosent, og de aller fleste er født og oppvokst i Pakistan (Pakistan Observer 2012). Mindre enn fem prosent av befolkningen er over 60 år. Det er i gjennomsnitt 7,2 medlemmer i hver husstand.

3.1 BOSETTING - FLYKTNINGLEIRE

Mer enn 60 prosent av den registrerte afghanske befolkningen i Pakistan bor i Khyber Pakhtunkwa (KPK) og i stammeområdene (FATA). Relativt store grupper bor også i de nordvestlige distriktene i Balochistan. Tall fra National Database and

Registration Authority (NADRA), gjengitt av den pakistanske menneskerettighetskommisjonen (PHRC 2012), viser at 1,2 millioner afghanere er bosatt i KPK og om lag en halv million i Balochistan. I Sindh bor det i underkant av 100 000 afghanere, mens det i Punjab er om lag en kvart million (cirka 40 000 i det føderale hovedstadsområdet Islamabad).

UNHCR anslår at om lag 60 prosent av afghanerne bor i urbane områder. En stor andel bor i flyktningleire (*villages*) som finnes både i rurale og urbane områder. Eksempelvis er det flyktningleire i Peshawar. Ifølge UNHCR har befolkningen i leirene tilgang til helsetjenester og skolegang. De får imidlertid ikke matvarehjelp; den opphørte allerede i 1995 (møte i Islamabad november 2012). Leirene er derfor relativt uavhengige, og beboerne må forsørge seg selv. Enkelte grupper får særskilt, men begrenset, bistand.

Omlag 37 prosent av de registrerte afghanerne bor i leire. Det er totalt 80 leire; med ett unntak ligger alle leirene langs grensen mot Afghanistan i Khyber Pakhtunkwa og Balochistan (UNHCR 2012b). Landinfo mener det er grunn til å tro at det ikke er vesentlige forskjeller i det geografiske bosettingsmønsteret til registrerte og uregistrerte afghanere.

På grunn av stadige sammenstøt mellom pakistanske sikkerhetsstyrker og ulike militante grupper, og fordi leirene ble ansett som fristeder for opprørerne, besluttet pakistanske myndigheter at flyktningleirene i FATA skulle stenges i løpet av 2005. Mange leire ble stengt, og dette fikk konsekvenser for hundretusener av afghanere (Ghufran u.å.). Beboerne ble stilt overfor valget mellom enten frivillig å repatriere eller å flytte til en annen leir i Pakistan. Mange valgte å repatriere (UNHCR 2005b). Leire har også blitt stengt etter 2005, blant annet den store Jalozai-leiren hvor det bodde over 70 000 personer. Stenging av leiren resulterte i sammenstøt mellom afghanere og pakistanske politistyrker (IRIN 2008).

HRCP (2012, s. 275) opplyser at ingen leire ble stengt i løpet av 2011. Landinfo er heller ikke kjent med at det ble stengt leire i 2012.

Afghanere med PoR-kort har full bevegelsesfrihet i hele Pakistan. Det er ikke slik som i Iran hvor deler av landet er definert som "no go areas" for afghanere. I enkelte av områdene i FATA er det generelle bevegelsesrestriksjoner, men disse gjelder også for pakistanske borgere.

3.2 HELSE

Tilgangen til helsetjenester i flyktningleirene blir beskrevet som god (møte i Islamabad november 2012). U. S. Department of State (2012) hevder at "*There were no reports of refugees being denied access to health facilities on the basis on nationality*". PPVR bekrefter at mer enn 80 prosent av afghanerne opplyser at helsetjenester er tilgjengelig innen en halvtime. Slik Landinfo forstår informasjonen ovenfor, dreier det seg om afghanere både i og utenfor leirene.

Afghanere som bor utenfor leirene, har tilgang til offentlige helsetjenester (møte i Islamabad november 2012). De offentlige tjenestene er imidlertid av generell lav standard, både hva gjelder kompetanse og medisinsk utstyr. Private helsetjenester er tilgjengelige, men generelt kostbare.

3.3 SKOLE

Undervisning skal være tilgjengelig for de som bor i leirene, selv om tall fra NADRA viser at bare fem prosent av beboerne har fullført grunnskolen. Tall fra PPVR viser at 43 prosent av guttene og 67 prosent av jentene aldri gått på skole (Pakistan Observer 2012). Hovedårsaken til at få får skolegang er at verdien av utdanning anses som liten, spesielt for jentebarn som ofte dropper ut før fullført grunnskole. Økonomi er en annen forklaring; enten at familien ikke har råd til å dekke utgiftene til skolegang (transport, materiell etc.) eller at barna må ta del i forsørgelsen av familien.

Utdanningsministeriet har desentralisert beslutningsmyndigheten, og det er opp til provinsmyndighetene å avgjøre om afghanske barn som bor utenfor leire, skal gis anledning til å gå på skole. I Islamabad er det innført obligatorisk, gratis skolegang for alle barn i alderen fra fem til seksten år. UNHCR mener at plikten/retten også gjelder for uregistrerte afghanere i Islamabad. UNHCR understreket at det fremdeles gjenstår å se hvordan dette implementeres (møte i Islamabad november 2012). På grunn av manglende lovregulering, er det i landet for øvrig opp til den enkelte skole om afghanske barn gis adgang til offentlig undervisning. Enkelte barn får tilgang til skolegang ved å "låne" identitetskort av pakistanske borgere eller ved å benytte forfalskede identitetsdokumenter.

Ifølge U.S. Department of State går de fleste afghanske barn på privatskoler i afghansk regi eller på skoler som er finansiert av det internasjonale samfunnet. Mange får undervisning innenfor madrassa-systemet.

3.4 ARBEID

Det er etablert registreringsordninger, blant annet under National Alien Registration Authority, hvor utenlandske borgere registreres og innvilges tillatelse til å arbeide i Pakistan. Den gruppen afghanske borgere det her er tale om er imidlertid ikke omfattet av ordningen, som ble etablert for immigranter i Sindh. Det er således ikke et formalisert system med arbeidstillatelse som gjelder alle utenlandske borgere, og pakistanske myndigheter gir ikke arbeidstillatelse til afghanerne, verken registrerte eller uregistrerte. I henhold til den pakistanske grunnloven er det imidlertid en grunnleggende rett å arbeide, og denne retten er ikke avgrenset til å gjelde pakistanske borgere (møte i Islamabad november 2012). Det er derfor ikke formelle hindre for at afghanere kan ta arbeid i Pakistan.

Afghanere er relativt godt integrert i deler av arbeidsmarkedet, blant annet innenfor handel. I tillegg arbeider mange innen restaurant-, transport- og bygningssektoren. Majoriteten, både registrerte og uregistrerte, har imidlertid temporært lavtlønnet eller hjemmebasert arbeid som teppeveving eller lignende.

4. RETUR TIL AFGHANISTAN

4.1 FRIVILLIG REPATRIERING - RETUR

Det har ikke kommet signaler fra pakistanske myndigheter om at det vil bli mulig for afghanere, verken registrerte eller uregistrerte, å få permanent oppholdstillatelse i Pakistan. Myndighetene ønsker åpenbart at afghanerne skal returnere til hjemlandet.

Flere kilder peker på at den afghanske befolkningens situasjon i Pakistan stadig har blitt verre og at afghanerne ikke lenger er like velkomne i Pakistan. I perioden etter Taliban-regimets fall har spørsmål knyttet til retur vært et tilbakevendende tema:

By shifting from an open-door policy to that of a closed door towards refugees from Afghanistan, Pakistan has changed from being a hospitable host to a country now reluctant to house the remaining refugees (Ghufran u.å.).

Til tross for det som kan oppfattes som press fra pakistanske myndigheter, er repatrieringen beskjedent. En del velger imidlertid å returnere, noe som antagelig må ses i sammenheng med at både de humanitære, sikkerhetsmessige og økonomiske forholdene i Pakistan har forverret seg betydelig de seneste år.

Undersøkelser bekrefter hovedtrenden: de færreste afghanere har til hensikt å forlate Pakistan. Personer som har fullført grunnskolen er minst uvillige til å returnere, fullført grunnskole øker sannsynligheten for retur med tre ganger (møte i Islamabad november 2012). Årsaken er antagelig at de som tar utdanning har flere ressurser som kan bidra til en enklere reetablering i hjemlandet.

Målet for 2012 var at 150 000 afghanere skulle vende hjem. Men regnskapet ved årets slutt viste at kun 79 435 hadde returnert frivillig under UNHCRs repatrieringsprogram. UNHCR opplyser at antallet repatrierte har vist en synkende tendens i løpet av de siste årene. Rundt 110 000 returnerte i 2010, cirka 50 000 i 2011, mens rundt 40 000 hadde returnert pr. september 2012 (møte i Islamabad november 2012).

De repatrierte oppgir økonomiske forhold (68,6 prosent), trakassering fra myndighetene (10,7 prosent), forverring av sikkerhetssituasjonen (9,8 prosent) og frykt for å bli arrestert/deportert (2,3 prosent) som de viktigste grunnene til at de hadde forlatt Pakistan. Over halvparten av de returnerte oppgir forbedring i sikkerhetssituasjonen i deler av Afghanistan som den viktigste pull-faktoren (UNHCR 2013).

Afghanere som repatrierer frivillig i regi av UNHCR får retur støtte. Denne består av en kontantutbetaling på 150 USD pr. person, i tillegg til en reintegreringspakke med diverse nødvendig utstyr ved reetablering. Gratis transport til ønsket destinasjon i Afghanistan er en del av retur støtten. Enkelte har fått retur støtte, returnert til Afghanistan, og deretter kommet tilbake og fått nytt repatrieringsbidrag. For å forhindre misbruk av ordningen er det tatt i bruk moderne teknologi, blant annet elektroniske fingeravtrykk og skanning av iris (møte i Islamabad 2012).

Afghanere som ønsker å repatriere under UNHCRs program må være i besittelse av et identitetskort (PoR). Videre må de registrere seg ved et Voluntary Repatriation Centre (VRC) og fylle ut et Voluntary Repatriation Form (VRF) (UNHCR 2012b).

Det er tre VRC i Khyber Pakhtunkwa, samt ett senter i Quetta. På den afghanske siden av grensen er det etablert mottakssentre hvor de returnerte får utbetalt kontantstøtten. Det ble opplyst at det er mottakssentre i både Jalalabad og Kabul og i Gardez-provinsen. De fleste reiser tilbake til området de opprinnelig kom fra, herunder også områder som anses som sikkerhetsmessig ustabile i sør og øst. Oversikt fra UNHCR for januar 2013 viser at nesten 70 prosent av returene var til sør og øst (UNHCR 2013).

Uregistrerte afghanere kan ikke søke om frivillig retur med UNHCR, men IOM (International Organization of Migration) tilbyr bistand til uregistrerte afghanere som ønsker å repatriere. UNHCR opplyser at IOM i november 2012 etablerte et transittsenter i grensebyen Torkham (provinsen KPK) for å bistå returnerte med særlige behov¹, blant annet med gratis transport. De blir også tilbudt en re-intergreringspakke (UNHCR 2013).

4.2 DEPORTASJON

Pakistanske myndigheter deporterer kun unntaksvis registrerte afghanere. UNHCR hevdet i samtale med Landinfo at myndighetene i hovedsak respekterer prinsippet om *non-refoulement* selv om Pakistan ikke har ratifisert flyktningkonvensjonen. Selv afghanere som arresteres vil i de fleste tilfeller bli løslatt og ikke deportert.

Heller ikke uregistrerte afghanere deporteres i særlig grad. I provinsen KPK, der majoriteten av både registrerte og uregistrerte afghanere er bosatt, rapporteres det om få deporteringer (møte i Islamabad november 2012). En grunn til dette kan være erkjennelsen av det ikke er mulig å drive effektiv grensekontroll. I den grad deporteringer forekommer, skjer det fra Balochistan. Det fremgår av UNHCRs Volrep and Border Monitoring Monthly Update fra januar 2013 at 272 afghanske borgere uten ID-dokumenter ble deportert fra Pakistan via grensestasjonen Spin Boldak i januar måned. I 2012 ble det rapportert om totalt 7 684 deporteringer (UNHCR 2013).

Ifølge den pakistanske menneskerettighetskommisjonen har nyhetsmedier rapportert om hundre afghanere som skal ha blitt overlatt til afghanske myndigheter fordi de har oppholdt seg ulovlig i Pakistan. Videre skal 1 400 hus ha blitt jevnet med jorden i FATA etter at uregistrerte afghanere nektet å etterkomme oppfordring om å flytte fra området (HRCP 2012, s. 276).

Pakistanske myndigheter har også tidligere forvist afghanere fra stammeområdene, ofte i forbindelse med militære aksjoner. Dette ses i sammenheng med at afghanerne er/beskyldes for å være aktive støttespillere for de militante gruppene (RFE/RL 2008). Enkelte av afghanerne som kom over grensen på 80-tallet var politisk aktive og drev motstandskamp mot kommunistregimet fra flyktningleirene i grenseområdet. Flyktningleirene var en viktig rekrutteringsbase. Blant annet drev Hezb-e Islami utstrakt rekruttering fra leirene (Rubin 2002). Senere, på 90-tallet, ble Talibans fotsoldater i stor grad rekruttert fra leirene.

¹ Persons With Special Needs (PSN).

5. DISKRIMINERING OG TRAKASSERING

På grunn av de nære etniske, historiske og språklige båndene har det vært relativt enkelt for afghanere å finne seg til rette i Pakistan. Den store majoriteten av afghanerne i Pakistan er som nevnt pashtunere som ikke aksepterer grensen og bindes sammen av både språk, tradisjonell organisasjon og normsystem. Den sentrale betydningen av familie, stramme og klan er upåvirket av grensen. Afghanerne i flyktingleirene lever i stor grad i et afghansk miljø og har begrenset kontakt med det pakistanske storsamfunnet.

Det foreligger ikke informasjon om at afghanere i Pakistan utsettes for systematisk diskriminering fra myndigheter eller befolkningen. Det rapporteres imidlertid om tilfeller av polititrukassering, ofte i den hensikt å få bestikkelser (Zia 2013).

Pakistanske myndigheter har brukt afghanernes påståtte tilknytning til militante islamistiske grupper som argument for å avvikle flyktingleire, særlig i FATA. Andre aktører har også uttrykt bekymring over det store antallet afghanere i landet og knytter deres tilstedeværelse til kriminalitet og støtte til militante grupper (HRCP 2012, s. 276). Dette har ved enkelte anledninger ført til offentlig polemikk mellom de to lands myndigheter. I en uttalelse (11. september 2012) fra det afghanske utenriksdepartementet heter det:

However, it is disappointing to see a senior Pakistani official politicize the fundamentally humanitarian issue of refugees and wrongfully blame them for alleged involvement in criminal or terrorist acts to a reporter of the Los Angeles Times newspaper yesterday. Such rhetoric is not helpful to all the sides working together to seek a permanent solution to the plight of Afghan refugees in Pakistan. The reality is that these refugees are peaceable, law-abiding citizens living in peace, harmony and brotherhood with their host communities and contributing to their economic and social wellbeing (Ministry of Foreign Affairs, Islamic Republic of Afghanistan (2012).

Mange av afghanerne har bodd i Pakistan i over 30 år og er veletablerte med jobb og bolig; mange har lært seg urdu. En del er både andre og tredje generasjons migranter, men fortsatt afghanske borgere og uten utsikter til å kunne legalisere oppholdet i Pakistan. Enkelte hevder til og med at de føler seg som pakistanere. Haji Abdullah Shah Bukhari, en av mange afghanerne i Karachi, sier det slik:

We share the joys and sorrows of Pakistan as we live here. The Independence Day is a day of happiness for both, Pakistanis and us (Khattak 2011).

De nasjonale pakistanske identitetskortene, Computerized National Identity Card (CNIC), skal kun utstedes til pakistanske borgere. I mai 2012 ble det avdekket at flere hundre afghanere i KPK var i besittelse av pakistanske identitetskort. Dokumentene var utstedt av NADRA og ikke falske. Opplysningene som fremkom av dokumentene var derimot uriktige og antagelig resultat av korrupsjon (The Express Tribune 2012a). Korrupsjonsnivået i Pakistan er meget høyt, og ingenting tilsier at korrupsjon og bestikkelser ikke forekommer i myndighetsorganer som utsteder ulike ID-dokumenter (Landinfo 2012). NADRA har sporet over 90 000 CNIC som feilaktig har blitt utstedet til afghanske borgere (HRCP 2012, s. 277).

Når det gjelder andre problemstillinger relatert til afghanske borgere i Pakistan, vises det til Landinfos notater om følgende temaer:

- Ekteskap mellom afghanske borgere i Pakistan (24. januar 2013)
- Situasjonen for hazaraer i Quetta/Balochistan (17. januar 2013)
- Statsborgerskap for afghanske flyktninger i Pakistan/statsborgerskap på grunnlag av ekteskap med afghansk borger i Afghanistan. (21. desember 2011)

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) skal som faglig uavhengig enhet innhente og analysere informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet (UDI), Utlendingsnemnda (UNE) og Justis- og beredskapsdepartementet til enhver tid har behov for kunnskap om for å kunne løse sine oppgaver. Landinfos responser og temanotater er basert på opplysninger fra både offentlige og ikke-offentlige kilder. Opplysningene er innsamlet og behandlet i henhold til kildekritiske standarder. Kilder som av ulike grunner ikke ønsker å bli offentliggjort, er ikke nevnt ved navn.

En respons er et svar på konkrete spørsmål og problemstillinger som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo. Responser er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema eller et spørsmål, og kildegrunlaget vil ikke nødvendigvis være like bredt som i våre temanotater. Responser er utarbeidet innenfor begrensede tidsrammer og vil i liten grad inneholde bakgrunnsinformasjon.

Opplysningene som blir lagt fram i responsene, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos responser er heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som responsene omhandler.

6. REFERANSER

Skriftlige kilder

- Embassy of Pakistan in Afghanistan (u.å.). Visa. Tilgjengelig fra <http://www.mofa.gov.pk/afghanistan/contents.aspx?type=contents&id=1> [lastet ned 4. mars 2013]
- Foreigners Act, 1946. *Foreigners Act [Pakistan]1946*. Islamabad: Ministry of Justice. Tilgjengelig fra <http://www.unhcr.org/refworld/country,LEGAL,,LEGISLATION,PAK,4562d8cf2,3ae6b4f314,0.htm> [lastet ned 7. mars 2013]
- Ghufuran, N. (u.å.). Afghan Refugees in Pakistan Current Situation and Future Scenario. *Policy Perspectives*, 3 (2). Tilgjengelig fra http://www.ips.org.pk/the-muslim-world/1023-afghan-refugees-in-pakistan-current-situation-and-future-scenario.html#_ftnref26 [lastet ned 18. februar 2013]
- HRCP, dvs. Human Rights Commission of Pakistan (2012, mars). *State of Human Rights in 2011*. Lahore: HRCP. Tilgjengelig fra <http://www.hrcp-web.org/pdf/areports/7.pdf> [lastet ned 7. mars 2013]

- IRIN (2008, 17. april). Pakistan: Violence marks closure of Afghan refugee camp. *IRIN*. Tilgjengelig fra <http://www.irinnews.org/Report/77813/PAKISTAN-Violence-marks-closure-of-Afghan-refugee-camp> [lastet ned 30. januar 2013]
- Khattak, S. (2011, 15. august). Independence Day: We are Pakistanis now, say Afghans. *The Express Tribune*. Tilgjengelig fra <http://tribune.com.pk/story/231374/independence-day-we-are-pakistanis-now-say-afghans> [lastet ned 18. februar 2013]
- Landinfo (2012, 29. mai). *Pass, identitetskort og grunnlagsdokumenter*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra http://landinfo.no/asset/2082/1/2082_1.pdf [lastet ned 18. februar 2013]
- Landinfo (2013, 17. januar). *Situasjonen for hazaraer i Quetta/Balochistan*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra http://landinfo.no/asset/2241/1/2241_1.pdf [lastet ned 7. mars 2013]
- Ministry of Foreign Affairs, Islamic Republic of Afghanistan (2012, 11. september). *Afghan refugees in Pakistan peaceable, law-abiding citizens*. Kabul: Ministry of Foreign Affairs. Tilgjengelig fra <http://mfa.gov.af/en/news/12713> [lastet ned 4. mars 2013]
- Pakistan Observer (2012, 1. desember). 0,360 m Afghan refugees waiting to return home. *Pakistan Observer*. Tilgjengelig fra <http://pakobserver.net/detailnews.asp?id=184781> [lastet ned 31. januar 2013]
- RFE/RL, dvs. Radio Free Europe/Radio Liberty (2008, 6. oktober). Pakistan Expels Afghan Refugees From Battle Zone. *RFE/RL*. Tilgjengelig fra http://www.rferl.org/content/Pakistan_Expels_Afghan_Refugees_From_Battle_Zone/1294387.html [lastet ned 30. januar 2013]
- Rubin, B. R. (2002). *The Fragmentation of Afghanistan*. New Haven, CT: Yale University Press.
- SHARP, dvs. Society for Human Rights and Prisoners Aid (u.å.). *Sharp and UNHCR*. Islamabad: SHARP. Tilgjengelig fra http://www.sharp-pakistan.org/index.php?option=com_content&view=article&id=113&Itemid=111 [lastet ned 18. februar 2013]
- The Express Tribune (2012a, 14. mai). Dual nationality: 278 Afghans held for possessing Pak CNICs. *The Express Tribune*. Tilgjengelig fra <http://tribune.com.pk/story/378429/dual-nationality-278-afghans-held-for-possessing-pak-cnics> [lastet ned 18. februar 2013]
- The Express Tribune (2012b, 12. desember). Pakistan allows Afghan Refugees to stay for six more months. *The Express Tribune*. Tilgjengelig fra

<http://tribune.com.pk/story/478858/pakistan-allows-afghan-refugees-to-stay-for-six-more-months> [lastet ned 2. januar 2013]

- UNHCR, dvs. United Nations High Commissioner for Refugees, & Government of Pakistan (2005a). *Census of Afghans in Pakistan 2005*. Islamabad: UNHCR. Tilgjengelig fra <http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/89D638A6EECC6CF18525708A005473F6-unhcr-afg-05sep.pdf> [lastet ned 18. februar 2012]
- UNHCR (2005b, 1. juli). *North Waziristan refugee camps close: 85 percent choose repatriation*. Islamabad: UNHCR. Tilgjengelig fra <http://www.unhcr.org/42c52b1c4.html> [lastet ned 18. februar 2013]
- UNHCR (2012a, september). *UNHCR Pakistan – Fact Sheet*. Islamabad: UNHCR. Tilgjengelig fra <http://www.unhcr.org/5000210e9.html> [lastet ned 18. februar 2013]
- UNHCR (2012b, oktober). *UNHCR Afghanistan Volrep and Border Monitoring monthly update*. Geneve: UNHCR. Tilgjengelig fra <http://www.unhcr.org/refworld/pdfid/50aa19b52.pdf> [lastet ned 4. mars 2013]
- UNHCR (2013, januar). *Volrep and Border Monitoring monthly update*. Geneve: UNHCR.
Ikke foreløpig tilgjengelig elektronisk.
- U.S. Department of State (2012, 24. mai) *Country Reports on Human Rights Practices for 2011: Pakistan*. Washington D.C.: U.S. Department of State. Tilgjengelig fra <http://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/humanrightsreport/index.htm?dlid=186473#wrapper> [lastet ned 30. januar 2013]
- Zia, A. (2013, 22. januar). Refugee status: Police continues to bribe, harass Afghan despite of extension of stay. *The Express Tribune*. Tilgjengelig fra <http://tribune.com.pk/story/497075/refugee-status-police-continues-to-bribe-harass-afghans-despite-extension-of-stay> [lastet ned 18. februar 2013]

Muntlig kilde

- UNHCR Pakistan. Møte i Islamabad 21. november 2012.

© Landinfo 2013

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarfremstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.